

พรพันธุ์ เขมคุณาศัย² (Phonphan Khamkhunasai)²

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้อัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2560) โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ 5 ฐาน ได้งานวิจัยจำนวน 50 เรื่อง ผลการสังเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกองค์ความรู้ ออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้ ช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 พิธีกรรมของชาวจีน และพัฒนาการคำจีนที่มีในภาษาไทย เน้นศึกษาพฤติกรรมในพิธีกรรมต่าง ๆ โดยใช้ทฤษฎีการปรับตัวด้านวัฒนธรรมและภาษา ช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 ความเป็นจีนและศิลปะวัฒนธรรมจีน เน้นศึกษาวิกฤติเศรษฐกิจและศิลปะการแสดงของจีน โดยใช้ทฤษฎีการปรับตัว และทฤษฎีอัตลักษณ์ ช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 ภาพสะท้อนอัตลักษณ์จีนและความสัมพันธ์ระหว่างไทย – จีน เน้นศึกษาการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย – จีน โดยใช้ทฤษฎีความสัมพันธ์เชิงอำนาจและความหลากหลาย ช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 อัตลักษณ์วัฒนธรรมจีน เน้นศึกษาการสืบทอดอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม

² Associate Professor Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University, Songkhla, 90000, Thailand, E-mail : k.khemakhunasai@gmail.com

โดยใช้ทฤษฎีประวัติและวัฒนธรรม และช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 ภาพสะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์จีน เน้นศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในด้านต่างๆ และการธำรงอัตลักษณ์ความเป็นจีนในปัจจุบัน โดยใช้ทฤษฎีอัตลักษณ์ ทฤษฎีการปรับตัวทางวัฒนธรรม แนวคิดทางเศรษฐกิจออนไลน์ในยุคข้อมูลข่าวสาร และแนวคิดความเป็นสมัยใหม่

คำสำคัญ : องค์ความรู้, อัตลักษณ์จีน

Abstract

This article aimed to synthesize the knowledge from studies about Chinese identity in Thailand for lately 22 years (1995 - 2017), which was divided into 5 periods and gathered the information from 50 studies. The result found that the first period (1995 - 1997) is ritual of the Chinese, and the development of Chinese words in the Thai language, focus on behavior in rituals. The theory of cultural and linguistic adaptation. The second period (1998 - 2002) is Chinese identity and Chinese culture, focusing on the economic analysis and Chinese performing arts using Adaptive Theory. The third period (2003 - 2007) is the influence of Chinese identity and the relationship between Thailand and China, focusing on studying identity and trade relations between Thailand and China using the theory of relativity, power and diversity. The fourth period (2008 - 2012) is Chinese identity and Chinese culture, to study the inheritance of Thai-Chinese identity among cultural diversity using theory of history and culture. The fifth period (2013 - 2017) is reflection on Thai society today that affects the Chinese identity focusing on the changes of Thai society in various fields and current Chinese identity. using identity theory, cultural adaptation Theory, online economics in the information age and Modernism.

Keywords : The knowledge, Chinese identity

บทนำ

สังคมไทยเป็นลักษณะสังคมแบบพหุสังคม (plural society) ที่ประกอบไปด้วยผู้คนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มาอยู่ร่วมกันอย่างผสมผสานกลมกลืนไม่ว่าจะเป็นชาวไทยเชื้อสายลาว ชาวไทยเชื้อสายเขมร ชาวไทยเชื้อสายมลายู และที่สำคัญคือชาวไทยเชื้อสายจีนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ซึ่งมีการผสมผสานกลมกลืนทั้งในด้านเชื้อชาติศาสนาขนบธรรมเนียมประเพณี จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชนชาติไทยอย่างแยกไม่ออก ที่สำคัญมีชาวจีนส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีการแต่งงานกับคนพื้นเมืองนับว่าเป็นการผสมผสานทางสายเลือด จนอาจกล่าวได้ว่าคนไทยในปัจจุบันจำนวนมากมีสายเลือดจีนปะปนอยู่ในตัวจะมีก็เพียงผิวพรรณหน้าตาและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยังถือปฏิบัติอยู่ที่พอจะเป็นเครื่องจำแนกชาติพันธุ์ความเป็นจีนได้

คนจีนเดินทางมาเมืองไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยที่มีบรรณาการระหว่างไทยกับจีนในสมัยนั้นชาวจีนได้ตั้งถิ่นฐานในเมืองไทยโดยพ่อค้าชาวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวตามเมืองต่างๆ และบริเวณเมืองสุโขทัยทำให้สุโขทัยมีช่างจีนที่สำนักจีนคอยสอนช่างไทยทำเครื่องสังคโลกและสมัยอยุธยาทางราชการไทยได้กำหนดให้กรมท่าช่วยดูแลชาวจีนและแต่งตั้งพระยาโชฎีกะราชเศรษฐีเป็นเจ้ากรมท่าช่วยซึ่งมีหน้าที่ช่วยดูแลช่วยเหลือชาวจีนที่มาอยู่เมืองไทยในสมัยนั้น (วิลาสงศ์ พงศบุตร และประพัฒน์ มโนมัยวิบูลย์, 2548) ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นชาวจีนแต่จิวได้อพยพเข้ามาสู่อาณาจักรสยามจำนวนมากโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและแถบที่ราบลุ่มภาคกลางหลังจากนั้นได้มีชาวจีนเชื้อสายอื่นๆ อพยพตามมาที่สำคัญคือจีนไหหลำและจีนแคะ (Skinner, 1957) ทั้งนี้ส่วนใหญ่ชาวจีนตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณสำเพ็งซึ่งกินพื้นที่ตั้งแต่สามปลื้ม (วัดจักรวรรดิราชาวาส) ถึงวัดปทุมคงคาสำเพ็งจึงเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยและค้าขายของชาวจีนแหล่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย (สถาบันเอเชียศึกษา, 2543) โดยสมัยรัชการที่ 5 พ.ศ. 2434 ตามโครงการเป็นนโยบายสร้างถนนที่สำคัญหลายสายในถิ่นที่มีความเจริญแล้วเพื่อให้การค้าเจริญเติบโตถนนสายที่สำคัญคือถนนเยาวราช (Yaowarat Road) เดิมที่ชื่อ “ถนนยุพราช” ได้โปรดเกล้าพระราชทานนามใหม่ว่า “ถนนเยาวราช” เป็นถนนสายหนึ่งในกรุงเทพมหานครระยะทางความยาวตลอดเส้นทางประมาณ 1 กิโลเมตร ได้รับการกล่าวขานและขนานนามว่า

“ถนนมังกร” โดยมีจุดเริ่มต้นของหัวมังกรที่ขุมประตูเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บริเวณโอเดียนท้องมังกรอยู่ที่ตลาดเก่าเยาวราชและสิ้นสุดปลายหางมังกรที่บริเวณ ปลายสุดถนน และเพื่อให้เยาวราชเป็นสถานที่สำหรับส่งเสริมการค้าขายการเกิดขึ้น ของถนนเยาวราชได้กลายเป็นเมืองไข่มุกที่สำคัญของประเทศไทย และมีความ สำคัญระดับโลกการอยู่ร่วมกันของชาวจีนจำนวนมากก่อให้เกิดความเข้มแข็งในการ รักษาวัฒนธรรมประเพณีจีนหลายอย่างที่สำคัญคือเทศกาลกินเจประเพณีตรุษจีนได้ ถูกสืบสานและเป็นเทศกาลของชาวจีนที่มีความสำคัญและเป็นที่รู้จักของชาวไทยและ ชาวต่างชาติซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวจีนแม้จะมาจากหลายมณฑลไม่ว่าจะพูดภาษาใด ก็ตามแต่มีสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเสมอคือการธำรงรักษาประเพณีวัฒนธรรมจีนของตนเอาไว้ เพราะชาวจีนส่วนใหญ่ยังยึดมั่นในแนวทางการดำรงชีวิตอย่างบรรพบุรุษยึดถือ คติความเชื่อของตนอย่างเหนียวแน่น และปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าเทวดาผีสงฆ์และวิญญาณบรรพบุรุษ เพราะชาวจีนเชื่อว่าเทพเจ้าจะประทานความสุขความโชคดีให้ได้ (ปัญญาเทพสิงห์, 2553)

วัฒนธรรมประเพณีของชาวจีนมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่ไม่เหมือนกับคน กลุ่มใหญ่ของประเทศและเอกลักษณ์ที่สังเกตได้อย่างหนึ่งคือชาวจีนไม่ว่าจะอพยพ ไปตั้งถิ่นฐานทำมาหากินอยู่ที่ใดก็ตามพวกเขาจะนำอุปนิสัยประเพณีเดิมของตนเอง ไปด้วยโดยจะพยายามรักษาระเบียบประเพณีของตนไว้มากบ้างน้อยบ้างตามสภาพ สังคมที่อยู่อาศัย (พลศักดิ์จิรไกรศิริ, 2531 : 41)

สำหรับมิติของอัตลักษณ์ของชาวจีน (Chinese identity) Wang (1991) ได้ให้ความสำคัญของความ “รู้สึกความเป็นจีน” (Chineseness) เป็นองค์ประกอบ หลักในการวิเคราะห์โดยตระหนักถึงความรู้สึกของความเป็นจีนและการสังเคราะห์ องค์ความรู้อัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2560) จะทำให้ทราบแนวโน้มและทิศทางการศึกษาอัตลักษณ์จีนในประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ อัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2560) การศึกษา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาในประเด็นต่างๆ และจำแนกเนื้อหา ดังนี้ 1) ระเบียบ วิธีการวิจัย 2) แนวคิดหรือทฤษฎี 3) พื้นที่ที่ศึกษาหรือข้อมูลที่ศึกษาและ 5) สถาบันที่ศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสารโดยเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยวิทยานิพนธ์บทความวิจัยบทความวิชาการและจากเว็บไซต์ <http://www.thailist.or.th>, <http://www.scholar.google.co.th>, <http://www.tnrr.in.th>, <http://www.lib.tsu.ac.th> โดยเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยจำนวน 50 เรื่องนำมาวิเคราะห์จำแนกประเภทจัดกลุ่มและดำเนินการสังเคราะห์สามารถจำแนกข้อมูลออกเป็น 5 ช่วงคือ ช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 ช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 ช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 ช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 และช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560

ช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 พิธีกรรมของชาวจีนและพัฒนาการค้าจีนที่มีในภาษาไทยมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 3 เรื่องงานวิจัยทั้งหมดใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นพิธีกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นผลงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย ช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 ความเป็นจีนและศิลปะวัฒนธรรมจีนมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 2 เรื่อง งานวิจัยทั้งหมดใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นวัฒนธรรมและข้อมูลทางเศรษฐกิจเป็นผลงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 ภาพสะท้อนอัตลักษณ์จีนและความสัมพันธ์ระหว่างไทย – จีน มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 4 เรื่องงานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพวิจัยเอกสารและวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นนิตยสารการผสมผสานทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจเป็นผลงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยพายัพ ช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 อัตลักษณ์วัฒนธรรมจีนมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 9 เรื่อง งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนและวิจัยเอกสารข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นวรรณกรรมนิทานวัฒนธรรมและประเพณีเป็นผลงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 ภาพสะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์จีนมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีน

จำนวน 31 เรื่อง งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงเอกสาร และเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนข้อมูลที่น่าสนใจเป็นนวนิยายวรรณกรรม พิธีกรรมวัฒนธรรมและการดำรงอัตลักษณ์เป็นผลงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศจีน

1. ช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 พิธีกรรมของชาวจีนและพัฒนาคำจิ้นที่มีในภาษาไทย

ช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 พิธีกรรมของชาวจีนและพัฒนาคำจิ้นที่มีในภาษาไทยมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 3 เรื่อง เป็นงานวิจัยของ นิสิตปริญญาโท 2 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยเรื่องพัฒนาคำจิ้นที่มีในภาษาไทยและงานวิจัยเรื่องพิธีกรรมกินเจในสังคมจีนภาคใต้ : กรณีชาวจีนใน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา และของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา 1 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยเรื่องการคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงพิธีศพบของชาวจีนที่วัดหัวลำโพงในกรุงเทพมหานคร

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 งานวิจัยในช่วงนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพแต่ที่ปรากฏน้อยที่สุดคือการวิจัยเชิงเอกสารซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างระบบเสียงของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยในการรับคำยืมภาษาจีนเข้ามาใช้ในภาษานั้นได้มีการปรับการออกเสียงคำยืมภาษาจีนให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทยมากขึ้นและที่ปรากฏมากที่สุดคือการวิจัยการผสมภาษาจีนเชิงลึกซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนามด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ประเด็นที่ศึกษาในช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 ได้แก่การศึกษาและรวมคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ปัจจุบันหาแหล่งที่มาของคำจิ้นเหล่านี้ว่ามาจาก

ภาษาจีนถิ่นใด ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างระบบเสียงของคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยจากการศึกษารวบรวมคำศัพท์ที่เป็นหมวดหมู่ และศึกษาลักษณะและปัจจัยการคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมกินเจและพิธีศพของชาวจีน ศึกษาแนวโน้มอนาคตของพิธีกรรมกินเจและพิธีศพของชาวจีน

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 พบว่าใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์โดยการพิจารณาคุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของตัวบุคคลสังคมชุมชนหรือประเทศนั้นๆ เช่น เชื้อชาติภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและศาสนาและแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 เป็นผลงานของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนิสิตปริญญาโทสาขามานุษยวิทยาภาควิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยามหาบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 ความเป็นจีนและศิลปวัฒนธรรมจีน

ช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 ความเป็นจีนและศิลปวัฒนธรรมจีนมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 2 เรื่องเป็นงานวิจัยของนิสิตปริญญาโท 1 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยเรื่อง “จ้าวแต่จ้าว” ในฐานะสังคมไทย : สัญลักษณ์ทางชาติพันธุ์ไทยจีน และของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา 1 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยเรื่องผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีต่อนักธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีน

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 งานวิจัยในช่วงนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมดงานวิจัยเรื่อง “จ้าวแต่จ้าว” ในฐานะสังคมไทย : สัญลักษณ์ทางชาติพันธุ์ไทยจีนการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนามด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและงานวิจัยเรื่องผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีต่อนักธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีนเป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนามและสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล

ประเด็นที่ศึกษาในช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 ได้แก่การศึกษาประวัติความเป็นมาความสำคัญและพัฒนาการของจังหวัดเชียงใหม่ละครทางสังคมที่สามารถสะท้อนภาพของสังคมออกมาในรูปแบบของละครโดยอาศัยการวิเคราะห์ผ่านการสัมภาษณ์และหลักฐานทางเอกสารและศึกษาผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีต่อนักธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีนโดยแบ่งการศึกษาออก กรณี คือธุรกิจการเงิน การธนาคารธุรกิจร่วมทุนและธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารเนื่องจาก 3 ธุรกิจนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 พบว่าใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์โดยการพิจารณาคุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของตัวบุคคลสังคมชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ เช่นเชื้อชาติภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและศาสนาและแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 เป็นผลงานของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และนิสิตปริญญาโทสาขามานุษยวิทยาภาควิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 ภาพสะท้อนอัตลักษณ์จีนและความสัมพันธ์ระหว่างไทย – จีน

ช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 ภาพสะท้อนอัตลักษณ์จีนและความสัมพันธ์ระหว่างไทย – จีน มีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยจำนวน 4 เรื่อง เป็นงานวิจัยของนิสิตปริญญาโท 3 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยเรื่องการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ความเป็นจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในบริบทขององค์กรประชาสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์จีน : ศึกษากรณีองค์กรในจังหวัดอุบลราชธานีงานวิจัยเรื่องนิตยสารตำเเจียหัวกับการนำเสนออัตลักษณ์จีน – สยาม และงานวิจัยเรื่องการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของชาวมุสลิมยูนนานในภาคเหนือของประเทศไทยและของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา 1 เรื่อง ได้แก่งานวิจัยเรื่องมิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย – จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก : หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 งานวิจัยในช่วงนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพการวิจัยเชิงเอกสารมีดังนี้นงานวิจัยเรื่องนิตยสารต้าเจียห่าวกับการนำเสนออัตลักษณ์จีน – สยาม เป็นการศึกษเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับนิตยสารต้าเจียห่าว และงานวิจัยเรื่อง การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของชาวมุสลิมยูนนานในภาคเหนือของประเทศไทย เป็น การศึกษาข้อมูลจากหนังสือและเอกสารวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการวิจัยเชิงคุณภาพ มีดังนี้ งานวิจัยเรื่องการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ความเป็นจีนของชาวไทยเชื้อสายจีน ในบริบทขององค์กรประชาสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์จีน : ศึกษากรณีองค์กรในจังหวัด อุบลราชธานี ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนามด้วยการ สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และงานวิจัยเรื่องมิติใหม่ ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก : หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO เป็นการศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจระหว่างไทย – จีน

ประเด็นที่ศึกษาในช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 ได้แก่การนำเสนอ อัตลักษณ์จีน – สยามในนิตยสารและการเรียนรู้อัตลักษณ์ของผู้อ่านการวิเคราะห์ อัตลักษณ์ความเป็นจีนและพัฒนาการของกลุ่มชาติพันธุ์จีนการอ้างอัตลักษณ์ความเป็นจีนของกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนและบทบาททางเศรษฐกิจความสัมพันธ์ไทย – จีน

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 พบว่าใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับ อัตลักษณ์โดยการพิจารณาคุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะ ของตัวบุคคลสังคมชุมชนหรือประเทศนั้นๆ เช่น เชื้อชาติภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนาแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมและแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และความหลากหลาย

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 เป็นผลงานของสถาบัน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นิสิตปริญญาโทสาขามานุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตปริญญาโท สาขาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหัวหน้าสาขาสันติศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ

4. ช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 อัตลักษณ์วัฒนธรรมจีน

ช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 อัตลักษณ์วัฒนธรรมจีน มีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 9 เรื่อง เป็นงานวิจัยของนิสิตปริญญาเอก 2 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยเรื่องอัตลักษณ์จีนในสังคมไทยจากวรรณกรรมไทย และงานวิจัยเรื่องวิถีอาหาร : สัมพันธบท และการตีความผ่านความทรงจำของสังคมกรุงเทพมหานครร่วมสมัยจากมุมมองของชาวไทย-จีน เป็นงานวิจัยของนิสิตปริญญาโท 4 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมงานวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองหาดใหญ่งานวิจัยเรื่องนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู : การดำรงอยู่ และวิธีการนำเสนอในสังคมไทยปัจจุบัน และงานวิจัยเรื่องศึกษาอัตลักษณ์ชาวไทยเชื้อสายจีนฮากกาในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และอาจารย์มหาวิทยาลัย 3 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยเรื่องประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มชาวจีนฮกจิวนในภาคใต้ของประเทศไทย : กรณีศึกษาชุมชนชาวจีนฮกจิวนอำเภอ نابอน จังหวัดนครศรีธรรมราช งานวิจัยเรื่องการศึกษาสืบทอดความเป็นจีนผ่านการทำความเข้าใจในความหมาย และสัญลักษณ์ทางศาสนาของชาวจีนสู่ลูกหลานในสังคมไทยและงานวิจัยเรื่องโพธาราม : ประเพณีจีนที่อาจเลือนหายไปตามกาลเวลา

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 งานวิจัยในช่วงนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพแต่ที่ปรากฏน้อยที่สุดคือการวิจัยเชิงเอกสารซึ่งเป็นการศึกษาจากวรรณกรรมไทยทั้งที่เป็นบันเทิงคดีและสารคดีและได้ศึกษาจากนิทานชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู และที่ปรากฏมากที่สุดคือการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนามด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์แบบเจาะลึกใช้แนวคิดอัตลักษณ์แนวคิดความสัมพันธเชิงอำนาจและแนวคิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ประเด็นที่ศึกษาในช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 ได้แก่การวิจัยเชิงเอกสารต้องการทราบถึงอัตลักษณ์จีนในสังคมไทยที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมไทยเพื่อสร้างความเข้าใจอัตลักษณ์จีนในสังคมไทยและเพื่อวิเคราะห์การดำรงอยู่ของอัตลักษณ์จีนในสังคมไทย การวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่การศึกษาอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศึกษาความสัมพันธ์ของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่างกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมศึกษาการสืบทอด

อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายจีนและศึกษากระบวนการสร้างงานศิลปะที่มีแรงบันดาลใจมาจากสมาชิกในครอบครัวซึ่งมีรากฐานมาจากชาวไทยเชื้อสายจีน

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 พบว่าใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์โดยการพิจารณาคูณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของตัวบุคคลสังคมชุมชนหรือประเทศนั้นๆ เช่นเชื้อชาติภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและศาสนาทฤษฎีวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมใช้แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจและแนวคิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 เป็นผลงานของนิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยนิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5. ช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 ภาพสะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์จีน

ช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 ภาพสะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์จีนมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนจำนวน 31 ได้แก่ งานวิจัยเรื่องการสร้างต้นและการส่งสมทุนวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนงานวิจัยเรื่องความหมายและอัตลักษณ์ของชาวจีนฮากกางานวิจัยเรื่องวิถีชีวิตของพ่อค้าแม่ค้าคนไทยเชื้อสายจีนในตลาดน้ำโบราณบางพลีงานวิจัยเรื่องการฟื้นฟูอาหารพื้นบ้านจีนแคะ (ฮากกา) ห้วยกระบอก : สิ่งท้าทายในภาวการณ์ที่สวนกระแสงานวิจัยเรื่องวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา งานวิจัยเรื่องบทบาทขององค์กรส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสืบทอดอัตลักษณ์ชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในจังหวัดภูเก็ต งานวิจัยเรื่องการธำรงอัตลักษณ์ของชาวจีน

เจเนเนอเนชันรายงานวิจัยเรื่องการข้ามพ้นวัฒนธรรมขงจื้อการแสดงงิ้วในประเทศไทย งานวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในเทศบาลอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี งานวิจัยเรื่องความเข้มแข็งของสวัสดิการชุมชนบนอัตลักษณ์ความเป็นจีน : กรณีศึกษาชุมชนโป่งงานวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ชุมชนเมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี งานวิจัยเรื่องย่านไนท์ทาวน์เยาวราช : พื้นที่การนำเสนออัตลักษณ์เชิงซ้อนของวัฒนธรรมความเป็นจีนในสังคมไทยร่วมสมัย งานวิจัยเรื่องความเหมือนและแตกต่างของพิธีกรรมในเทศกาลกินเจของศาลเจ้าจีนในจังหวัดตรัง งานวิจัยเรื่องอำนาจวรรณกรรมไทยพากษ์จีนในสังคมไทยยุคพัฒนา งานวิจัยเรื่องจีนย่านตลาดน้อย : ศรัทธาและเศรษฐกิจการค้าแห่งจีนสยามงานวิจัยเรื่องคนจีนยูนนานมุสลิมในเชียงใหม่ งานวิจัยเรื่องกระบวนการสืบทอดประเพณีทางสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนชุมชนตลาดบ้านใหม่จังหวัดฉะเชิงเทรา งานวิจัยเรื่องปัจจัยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชาวจีนงานวิจัยเรื่องประเพณีแข่งม้ง : คุณค่าที่มีต่อสังคมในเมืองหาดใหญ่ งานวิจัยเรื่องการดำรงอยู่การปรับตัวและการสืบทอดของศาลเจ้าจีนกวนอิมปุดจ้อในบ้านควนงาช้าง ตำบลบางดี อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง งานวิจัยเรื่องพัฒนาการและลักษณะเด่นของวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยงานวิจัยเรื่องจารึกของอักษรจีนบนระฆังของศาสนสถานจีนในไทย : บันทึกหน้าหนึ่งทางประวัติศาสตร์ และงานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อความเชื่อเรื่องมังกรจีนระหว่างนักศึกษาไทยและจีน

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 งานวิจัยในช่วงนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพ แต่ที่ปรากฏน้อยที่สุดคือการวิจัยเชิงเอกสารซึ่งเป็นการศึกษาจากนวนิยายเอกเรื่องสี่แผ่นดิน มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอสถานะความรู้บางส่วนเกี่ยวกับการสร้างตนของคนไทยเชื้อสายจีนและการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์ และที่ปรากฏมากที่สุดคือการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนามด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมสนทนากลุ่มใช้แนวคิดอัตลักษณ์แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจแนวคิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจออนไลน์ยุคข้อมูลข่าวสาร

ประเด็นที่ศึกษาในช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร ต้องการทราบถึงอัตลักษณ์จีนในสังคมไทยที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายเอกของไทยเรื่องสี่แผ่นดิน เพื่อพิจารณาตัวอย่างการสั่งสมทุนทางสังคมวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนและวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยเพื่อสร้างความเข้าใจอัตลักษณ์จีนในสังคมไทยและเพื่อวิเคราะห์การดำรงอยู่ของอัตลักษณ์จีนในสังคมไทย การวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่การศึกษาแนวทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้อัตลักษณ์ชาวไทยเชื้อสายจีนการศึกษาอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนท่ามความหลากหลายทางวัฒนธรรมศึกษาความสัมพันธ์ของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่างกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมศึกษาการสืบทอดอัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายจีนศึกษาทุนทางสังคมและวัฒนธรรมไทย – จีนเกี่ยวกับลัทธิความเชื่อในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยเชื้อสายจีน

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 พบว่าใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์โดยการพิจารณาคุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของตัวบุคคลสังคมชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ เช่นเชื้อชาติภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและศาสนาทฤษฎีวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมทฤษฎีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมทฤษฎีเขาวัวปัญญาใช้แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจแนวคิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมและแนวคิดทางเศรษฐกิจออนไลน์ยุคข้อมูลข่าวสาร

งานวิจัยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 เป็นผลงานของนิสิต ปริญญาเอก สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยนิสิต ปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตปริญญาเอก สาขาบริหารสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นิสิตปริญญาเอก สาขาประวัติศาสตร์จีน สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประเทศจีน นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารภาษาไทย เป็นภาษาที่สองมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการทางวัฒนธรรมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยนิสิต ปริญญาโท สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพานิสิต ปริญญาโท สาขาพัฒนา

มนุษย์และสังคมคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษา และวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ อาจารย์ประจำหมวดวิชาประวัติศาสตร์ คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ประจำวิชาภาษาและวรรณคดีตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อาจารย์คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักวิจัยมหาวิทยาลัยนอร์กรุงเทพ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2560) งานวิจัยให้ความสนใจในประเด็นที่แตกต่างกันตามช่วงเวลาช่วง พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540 งานวิจัยให้ความสนใจพิธีกรรมของชาวจีนและพัฒนาการคำจีนที่มีในภาษาไทยช่วง พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 งานวิจัยให้ความสนใจความเป็นจีนและศิลปะวัฒนธรรมจีนช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550 งานวิจัยให้ความสนใจภาพสะท้อนอัตลักษณ์จีนและความสัมพันธ์ระหว่างไทย – จีนช่วง พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2555 งานวิจัยให้ความสนใจอัตลักษณ์และวัฒนธรรมจีนช่วง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 งานวิจัยให้ความสนใจภาพสะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์จีนการศึกษาอัตลักษณ์จีนในประเทศไทยพบว่าสามารถแยกออกเป็น 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัวระบบเครือญาติและแซ่ตระกูล 2) ด้านภาษาจีน 3) ด้านศิลปะการแสดงและ 4) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีพบว่าแม้ชาวจีนรุ่นแรก ๆ จะเคร่งครัดในวัฒนธรรมประเพณีเพียงใดก็ไม่อาจสกัดกั้นการรับวัฒนธรรมไทยของคนรุ่นใหม่ซึ่งเป็นบุตรหลานของชาวจีนโพ้นทะเลได้เพราะคนรุ่นใหม่เกิดและเติบโตขึ้นในสังคมไทยซึ่งเป็นอีกสังคมหนึ่งที่มีลักษณะแตกต่างจากสังคมของบรรพบุรุษสภาพสังคมเศรษฐกิจและการเมืองย่อมส่งผลให้แบบแผนวัฒนธรรมประเพณีเดิมของชาวจีนเกิดการเปลี่ยนแปลงและบางวัฒนธรรมประเพณี

ก็สูญหายไปชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนยิ่งต่างรุ่นต่างอายุเท่าใดความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมประเพณีก็ยิ่งมีมากขึ้นแต่สิ่งที่ยังคงเหนียวแน่นมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงคือการที่ชาวจีนหรือชาวไทยเชื้อสายจีนปลูกฝังให้บุตรหลานยึดมั่นในความกตัญญูซึ่งนับว่าเป็นตัวอย่างและอัตลักษณ์ที่ดีงาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลการสังเคราะห์สามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาองค์ความรู้ในเรื่องอื่นๆ ได้

1.2 ผลการสังเคราะห์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องการเรียนรู้การสอนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบอัตลักษณ์จีนในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องอัตลักษณ์จีน ในแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งให้ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกพร นุ่มทอง. (2560). ภาพลักษณ์ของจิตใจในวรรณกรรมจีน, วารสารจีนศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 10(1), 83 – 108.

กรพนธ์ ตั้งเขื่อนขันธ์. (2559). อ่านวรรณกรรมปากซ์จีนในสังคมไทยยุคพัฒนา,

วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. 11(2), 96 – 127.

แก้วตา จันทรานุสรณ์. (2554). การสร้างต้นและการสั่งสมทุนทางวัฒนธรรมของ

คนไทยเชื้อสายจีน, วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์.

28(3), 125 – 148.

- ชนาภา เมธิเกรียงไกร. (2559). กระบวนการสืบทอดประเพณีทางสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีน **ชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชิดหทัย ปุยะติ. (2554). พัฒนาการและลักษณะเด่นของวรรณกรรมจีนในพื้นทะเลในประเทศไทย, **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. 7(2), 71- 91.
- นฤตม์ คุปต์ธนโรจน์. (2551). นิทานจีนยี่สิบสี่ยอดกตัญญู : การดำรงอยู่และวิธีการนำเสนอใน **สังคมไทยปัจจุบัน** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤตม์ คุปต์ธนโรจน์. (2558). **ย่านไชน่าทาวน์เยาวราช : พื้นที่การนำเสนออัตลักษณ์เชิงซ้อนของวัฒนธรรมความเป็นจีนในสังคมไทยร่วมสมัย** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรววรรณ ทรงบัณฑิตย. (2549). **นิตยสารดำเจียห่าวกับการนำเสนออัตลักษณ์จีน - สยาม** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภัสสร เสวิกุล. (2548). **จากฮวงโหสู่เจ้าพระยา** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : ธนาคารกสิกรไทย.
- สิง สุ่มหุ. (2543). **การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างจีนกับไทยใน ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า**. กรุงเทพฯ : ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา เทพสิงห์. (2553). ฮวงจี้การตกแต่งร้านของชาวไทยเชื้อสายจีนในเมืองหาดใหญ่, **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**. 1(2), 77-106
- พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. (2531). **บูรณาการของเยาวชนจีนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ปิยชาติ สิ่งดี และ สิริธรรณารวงศา. (2553). **ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มชาวจีนฮกจิ๋วในภาคใต้ของประเทศไทย : กรณีศึกษาชุมชนชาวจีนฮกจิ๋ว อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.
- ปรีดา อัครจันทโชติ. (2557). **การข้ามพันวัฒนธรรมของสื่อการแสดงงิ้วในประเทศไทย** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ทัช จิตวิบูลย์ และ ปัญญา เทพสิงห์. (2560). ประเพณีแข่งเม็ง : คุณค่าที่มีต่อสังคมในเมืองหาดใหญ่. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**. 7(1), 72 – 80.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2553). โปธาราม : ประเพณีจีนที่อาจเลือนหายไปตามกาลเวลา. **วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์**. 32(1), 57 – 68.
- พรพิมล ศรีวิเศษ. (2560). ทูตทางสังคมและวัฒนธรรมไทย-จีน เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในจังหวัดอุบลราชธานี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. 8(1), 230 – 243.
- พวงทิพย์ เกิดทรัพย์. (2540). **การคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงพิธีศพของชาวจีนที่วัดหัวลำโพงในกรุงเทพมหานคร** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูมิ ภูติมหาตมะ. (2559). จีนย่านน้อย : ศรัทธาและเศรษฐกิจการค้าแห่งจีนสยาม. **วารสารสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ**. 8(2), 2590 – 2606.
- ยุทธนา วรณปิตกุล. (2540). **พิธีกรรมกินเจในสังคมจีนภาคใต้ : กรณีชาวจีนในตำบลตะกั่วป่า จังหวัดพังงา**. กรุงเทพฯ : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- ยุพิน คล้ายมนต์. (2538). **พัฒนาการคำจีนที่มีภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เรือนแก้ว ภัทธนาประวดี. (2555). การศึกษาสืบทอดความเป็นจีนผ่านการ
ทำความเข้าใจในความหมายและสัญลักษณ์ทางศาสนาของชาวจีน
สู่ลูกหลานในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้า.

วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล. (2552). **อัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนท่ามกลาง**
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท).
 สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วันจรัตน์ เดชวิสัย และทวนธงครุฑจั่น. (2557). บทบาทองค์กรส่วนท้องถิ่นที่มีต่อ
 การส่งเสริมสืบทอดอัตลักษณ์ชาวไทยเชื้อสายจีนยกเก๋ยนในภูเก็ต,
วารสารวิเทศศึกษา. 4(2), 1 – 34.

ศิริเพ็ญ อังสิทธิพนพร. (2556). ความหมายและอัตลักษณ์ของจีนฮากกา, **วารสาร**
มหาวิทยาลัยศิลปากร. 33(1), 215 – 240.

สุชาติ เศรษฐมาลินี. (2550). การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของชาวมุสลิมมลายู
 ในภาคเหนือของประเทศไทย, **วารสารสังคมศาสตร์.** 19(2), 24 – 58.

สุชาวดี เกษมณี และวิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2551). **อัตลักษณ์จีนในสังคมไทย**
จากวรรณกรรมไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อิทธิรา พงษ์นาค และศุภกรณ์ดิษฐ์พันธุ์. (2558). อัตลักษณ์ชุมชนเมืองโบราณ
 อุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี, **วารสารสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และ**
ศิลปะ. 8(3), 511 – 523.

Skinner, G. (1957). Chinese Society in Thailand : An analytical History.
 New York : Cornell University.